

Samverkansavtal mellan Region Värmland och Värmlands kommuner – Livsmedel för speciella medicinska ändamål

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Giltighet: 2024-06-01 – 2025-06-01

ARVIKA
KOMMUN

Eda kommun

Filipstads
kommun

Forshaga kommun

GRUMS KOMMUN

HAGFORS
KOMMUN

Hammarö

KARLSTADS KOMMUN

KILS
KOMMUN

på rätt spår

Kristinehamns
kommun

Munkfors
kommun

MUNKFORS I RANSÅTER

STORFORS
KOMMUN

Sunne
kommun

SÄFFLE
KOMMUN

TORSBY KOMMUN
TORSBY KOMMUN

ARJÄNGS KOMMUN

Region
Värmland

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Bakgrund.....	3
Inledning.....	3
Syfte.....	3
Avtalsparter.....	3
Ansvar.....	4
Avtalstid.....	4
Omförhandling/info.....	4
Kommunikation.....	4
Kontaktpersoner.....	4
Kommunala hälso- och sjukvården ansvar.....	5
Kommunal hälso- och sjukvård.....	5
Region Värmland ansvar.....	5
Egenvård.....	5
Produkter kopplade till nutritionsbehandling.....	6
Beställning, fakturering och leverans.....	6
Obrutet nutritionsstöd.....	6
Upprättande av avtal.....	7
Bilaga 1.....	9

Bakgrund

Det har funnits oklarheter i ansvaret gällande nutritionsfrågan ända från att uppdelningen efter Ädelreformen gjordes i början av 1990-talet, då denna fråga inte inkluderades.

En arbetsgrupp utsedd av beredningsgruppen inom ramen för Nya Perspektiv inom Region Värmland bestående av representanter från Region Värmland och kommunerna har utarbetat samverkansavtalet. Referensgrupper samt referenspersoner har inkluderats, och synpunkter har inhämtats från berörda aktörer.

I samband med upprättande av avtalet, har en partsgemensam referensgrupp bestående av representanter i ledningsposition från huvudmännen träffats tillsammans med kommun- samt regionsjurist för genomgång av ansvarsfördelningen enligt HSL (2017:30). Partsgemensamma referensgruppen har bearbetat förekommande termer och begrepp med målet att enas om begreppens innebörd.

Inledning

Nutritionsbehandling ska betraktas på samma sätt som annan medicinsk vård och behandling. Ett gott näringstillstånd är nödvändigt för god livskvalitet, för att förebygga sjukdom, återvinna hälsa och för att annan medicinsk behandling ska ha bästa möjliga effekt (HSLF-FS 2022:49).

För patienter med nutritionsproblem som vårdas på sjukhus eller har kommunal hälso- och sjukvård gäller samma krav på nutritionsbehandling som för övrig medicinsk behandling, vilket innebär krav på utredning, diagnos, målformulering och uppföljning.

Utredning av bakomliggande orsaker är en förutsättning för en god vård och behandling. I första hand ska nutritionsproblem åtgärdas med vanlig mat och när det inte räcker kan maten kompletteras med livsmedel för speciella medicinska ändamål (FSMP - Food for Special Medical Purposes), exempelvis kosttillskott, sondnäring och/eller berikning av olika slag.

Syfte

Att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan huvudmännen. Utgångspunkten för avtalet är att det ska vara användarvänligt och effektivt utan utrymme för oklarheter och med målet att uppnå det bästa för vår gemensamma patient.

Avtalsparter

Avtalsparter är Region Värmland Organisationsnummer: 232100–0156, nedan kallad regionen och kommunerna i Värmland.

- Arvika kommun
Organisationsnummer: 212000–1892
- Eda kommun
Organisationsnummer: 212000–1769
- Filipstads kommun
Organisationsnummer: 212000–1876
- Forshaga kommun
Organisationsnummer: 212000–1819
- Grums kommun
Organisationsnummer: 212000–1827
- Hagfors kommun
Organisationsnummer: 212000–1884

- Hammarö kommun
Organisationsnummer: 212000–1793
- Karlstads kommun
Organisationsnummer: 212000–1850
- Kils kommun
Organisationsnummer: 212000–1751
- Kristinehamns kommun
Organisationsnummer: 212000–1868
- Munkfors kommun
Organisationsnummer: 212000–1801
- Säffle kommun
Organisationsnummer: 212000–1900
- Sunne kommun
Organisationsnummer: 212000–1843
- Storfors kommun
Organisationsnummer: 212000–1785
- Torsby kommun
Organisationsnummer: 212000–1777
- Årjängs kommun
Organisationsnummer: 212000–1835

Mellan Region Värmland och kommunerna har följande avtal träffats. Avtalet avser samverkan och ekonomisk reglering mellan huvudmännen. Regionen och kommunernas interna ansvarsfördelning regleras inte.

Avtalet undertecknas av företrädare för Värmlands kommuner samt Region Värmlands hälso- och sjukvårdsdirektör. Kontaktpersonerna för avtalet ansvarar för årlig revidering samt att underskrift sker.

Ansvar

Huvudmännens ansvar regleras i Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Avtalstid

2024 06 01 – 2025 06 01

Omförhandling/info

Om det under avtalstiden sker väsentliga ändringar av de förutsättningar som avtalet baseras på kan part begära förhandling om ändring av avtalet. Omförhandlingen ska skriftligen begäras hos övriga parter så snart orsak föreligger.

Parterna förbinder sig att fortlöpande informera varandra och samråda i frågor av betydelse för patienterna i den verksamhet avtalet omfattar.

Representant för parterna förväntas vid behov delta i aktuella fora som berör avtalets innehåll.

Ändringar eller tillägg i avtalet ska vara skriftliga och undertecknade av samtliga parter för att äga giltighet. Ändringar och justeringar avseende specifika produkter görs enligt upphandlade produkters avtal.

Kommunikation

Parterna ansvarar för att upprätta en kommunikationsplan för att göra avtalet känt i den egna verksamheten.

Kontaktpersoner

Kommun: Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska kontaktas via respektive kommuns växel.

Region Värmland: Alexzandra Strandberg, Utvecklingsledare. Telefon: 010-831 42 09

Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar

Det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret är huvudsakligen avgränsat till att gälla i förhållande till vissa målgrupper som får insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) SoL och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Det innefattar:

- Särskilda boendeformer för äldre personer (inklusive korttidsplats) och
- bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning.

Det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret gäller för barn över 7 år samt vuxna personer i ordinärt boende som är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården (2017:30).

För ovanstående grupper ansvarar den kommunala hälso- och sjukvården för beställning och kostnad.

Sjuksköterska inom kommunal hälso- och sjukvård kan bedöma behov, ordinera och beställa kosttillskott. Sjuksköterska kan bedöma och besluta om att ordinationen kan utföras som egenvård.

Sondnäring ordineras alltid av läkare eller dietist. Sjuksköterskan i kommunen är ansvarig för att samverka med ordinator i aktuella patientärenden.

Kommunal hälso- och sjukvård

Med kommunal hälso- och sjukvård avses insats som ges i patientens bostad. Kommunal hälso- och sjukvård kan vara tillfälliga enkla avgränsade vårdåtgärder eller mer omfattande. Inskrivning i kommunal hälso- och sjukvård innebär att insatsen är sammanhängande över tid, d.v.s. från tre veckor och uppåt. Sjukvårdsbesöken ska vara regelbundna, d.v.s. personliga alternativt digitala möten mellan patient och hälso- och sjukvårdspersonal en eller flera gånger i veckan.

Vid oklarheter kring inskrivning i kommunal hälso- och sjukvård kan dietist, med patientens samtycke, ta kontakt med aktuell kommun via funktionsbrevlådan i Cosmic Messenger.

Region Värmlands ansvar

Region Värmland ansvarar för personer som inte berörs av boendeformer (8 kap.7 och 9§ HSL 2017:30):

- Personer i ordinärt boende, med eller utan biståndsbedömda insatser (SoL) i form av hemtjänst.
- Personer i ordinärt boende som inte är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården.
- Personer i ordinärt boende som är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården, men där regionen har bedömt egenvård för nutritionsbehandlingen.
- Korttidsvistelse/korttidstillsyn enligt LSS eller för barn och unga i hem för vård och boende enligt SoL.

Ansvaret inkluderar ordination, förskrivning, uppföljning samt kostnad.

Egenvård

Egenvård är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att patienten kan utföra utan insatser från hälso- och sjukvården enligt lag (2022:1250) om egenvård.

Den legitimerade person som gjort bedömningen att ordinationen kan utföras som egenvård, ansvarar för information och instruktioner till den/de som skall utföra egenvården, samt ansvarar för att aktuella produkter finns förskrivna och tillgängliga för patienten.

Kostnaden och uppföljningsansvaret tillhör den verksamhet där läkare, dietist eller sjuksköterska bedömt och beslutat om egenvård.

Produkter kopplade till nutritionsbehandling

Om inget annat anges under produktgruppen, betalar beställande verksamhet.

Nutritionspumpar och aggregat

Kommunen vänder sig direkt till Nutricia för lån av nutritionspumpar samt inköp av tillhörande aggregat.

Övriga produkter kopplade till nutrition

Förbrukningsmaterial till nutrition beställs via upphandlat företag. Det gäller exempelvis droppställningar, kopplings slangar och sprutor. Gastrostomiportar beställs via endoskopienheten på respektive sjukhus. Beställningen kan ske via funktionsbrevlådan i Cosmic Messenger.

FSMP

Sondmat och näringsprodukter beställs av respektive kommun enligt avtal. Varje kommun följer sina avgiftsbeslut vad det gäller avgifter för enskild patient.

TPN

Total Parenteral Nutrition, vätska och näring som ges intravenöst. Volympump samt tillhörande aggregat beställs och betalas av regionen. Leverans görs upp i samråd mellan huvudmännen. Förbrukningsartiklar inklusive förfyllda natriumkloridsprutor beställs och betalas av kommunen.

Infusionsvätskor samt tillhörande läkemedel ordinerar och förskrivs samt betalas av regionen. Om låslösningar tillämpas som ej är förskrivningsbara, tillhandahålls dessa och bekostas av regionen och distribueras i samråd mellan huvudmännen.

Beställning, fakturering och leverans

Upphandlade, ordinerade och förskrivna nutritionsprodukter samt tillhörande produkter (se ovan) beställs enligt avtal. Beställningar utanför avtal kan ske om ordnatören bedömer detta utifrån medicinsk indikation.

Obrutet nutritionsstöd

I samband med utskrivningsprocessen ska det framgå i kommunikationen i Cosmic Link, vilken produkt kommunen ska beställa i de fall de ansvarar för FSMP produkter.

Regionen tillhandahåller sondnäring/berikningsprodukter/konsistensgivare, vid behov för fem vardagar. Behovet kan uppstå i samband med att kommunen inte fått leverans av i förväg beställd produkt.

Vid byte av produkt sker uppstart enligt beslut av ordinator. Tidigare produkt används fram till detta datum.

Upprättande av avtal

Avtal upprättas i två (2) exemplar varav parterna erhåller var sitt.

För Region Värmland

Datum: 2024

Lars Christensen
Tf Hälso- och sjukvårdsdirektör

För Arvika kommun

Datum: 2024

Per- Joel Sewelén
Verksamhetschef

För Eda kommun

Datum: 2024

Louise Karlsson
Verksamhetschef

För Filipstads kommun

Datum: 2024

Åsa Andersson
Förvaltningschef

För Forshaga kommun

Datum: 2024

Patricia Henriksson
Förvaltningschef

För Grums kommun

Datum: 2024

Maria Jörnmyr
Socialchef

För Hagfors kommun

Datum: 2024

Maria Persson
Socialchef

För Hammarö kommun

Datum: 2024

Ulrika Vitalis
Socialchef

För Karlstad kommun

Datum: 2024

Gunilla Öberg
Vård- och omsorgsdirektör

För Kils kommun

Datum: 2024

Anna Nordling
Sektorchef Äldre

För Kristinehamns kommun

Datum: 2024

Eva Lotta Lindskog
Förvaltningschef

För Storfors kommun

Datum: 2024

Anneli Maaranen
Socialchef

För Säffle kommun

Datum: 2024

Agneta Andersson Pettersson
Socialchef

För Årjängs kommun

Malin Eklund
Verksamhetschef

För Munkfors kommun

Datum: 2024

Sara Josefsson
Verksamhetschef

För Sunne kommun

Datum: 2024

Malin Lindén Ohlsson
Socialchef

För Torsby kommun

Datum: 2024

Martina Ullenius
Socialchef

Bilaga 1

Definitioner och förtydliganden

Berikning

Tillsättning av livsmedel eller specifika berikningsmedel till mat och dryck för att öka innehållet av energi, protein, mineralämnen och/eller vitaminer.

Beställning

Beställning att betrakta som att beställa hem produkter som är ordinerade av behörig hälso- och sjukvårdspersonal och att tillförsäkra att de kommer till den enskilde patienten

Enteral nutrition

Näringstillförsel direkt till mag-tarmkanalen.

FSMP

Food for Special Medical Purposes, livsmedel för speciella medicinska ändamål. FSMP är inte läkemedel, och de används inte som medicinsk behandling för att förebygga, bota eller lindra sjukdomar.

Exempel på FSMP är sondnäring, kosttillägg och livsmedel för personer med medfödda rubbningar i ämnesomsättningen.

Förbrukningsartiklar

Produkt som förskrivs till enskild patient och blir dennes egendom. Det är förhållandevis enkla, mindre kostsamma produkter som har en begränsad livslängd. Vissa förbrukningsartiklar i hälso- och sjukvården och tandvården subventioneras statligt:

- förbrukningsartiklar som en förmånsberättigad på grund av sjukdom behöver för att tillföra kroppen ett läkemedel eller för egenkontroll av medicinering.
- förbrukningsartiklar som används vid urininkontinens, urinretention eller tarminkontinens.

Förbrukningshjälpmedel

Medicinskt material som förskrivs till patienter som utför sjukvårdsinsatser i hemmet efter instruktion av sjukvårdspersonal.

Förskrivning

Utfärdande av recept, livsmedelsanvisning eller hjälpmedelskort av behörig hälso- och sjukvårdspersonal.

Gastrostomiport

En knapp/port (Mic-Key) som sätts in i magen genom bukväggen.

Hjälpmedel

Socialstyrelsen definierar begreppet hjälpmedel som produkt för det dagliga livet eller för vård och behandling.

HSLF-FS 2022:49

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förebyggande av och behandling vid undernäring.

Intravenöst

Direkt i en blodåder.

Korttidsplats

Bäddplats utanför det egna boendet avsedd för tillfällig vård och omsorg dygnet runt. Korttidsplatser via beslut enl. SoL.

Kosttillägg

Näringsdryck och berikning.

LSS

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Nasogastrisk sond

Sond via näsan till magsäcken för enteral nutrition.

Nutrition

Kan betyda såväl näring som näringstillförsel.

Näringsdryck

Flytande kosttillsägg.

Ordination

Beslut av behörig hälso- och sjukvårdspersonal som är avsett att påverka en patients hälsotillstånd genom en hälso- och sjukvårdsåtgärd.

Ordinator

Person behörig att ordinera hälso- och sjukvårdsåtgärd.

Parenteral nutrition

Intravenös näringstillförsel.

Perkutan endoskopisk gastrostomi (PEG)

Kort sond genom bukväggen till magsäcken som används för enteral nutrition.

Sondnäring

Näringslösning som ges vid enteral nutrition.

Specialkost

Kost vid specifika sjukdomstillstånd.

SoL

Socialtjänstlagen

TPN

Total Parenteral Nutrition. Näring och vätska som ges intravenöst.

Undernäring

Näringsrubbing i form av brist på näringsämnen.